droben jest nemovitostnímu poplatku převodnímu.

Rozhodnou jest při vnosu práva užívacího dotčená nájemní nebo jiná podobná smlouva, při vnosu práva vlastnického společenská smlouva nebo specielní smlouva převodní.

Není-li takových smluv, má finanční úřad první instance věc vyšetřit, podle vodítek, které mu v oněch výnosech byly dány.

2. Podle těchto vodítek jest vnos pouhého užívání dán tenkráte, když smluvena byla určitá úplata za užívání, když placení této úplaty jest patrno z knihy společnosti a když v inventurách a bilancích firmy této užívací právo figuruje jako aktivum.

Vnos vlastnického práva jest poplatkově dán, když dotčené nemovitosti figurují v aktivech společnosti; když v nich figuruje výměr jejich; když jsou pojaty do společnostní inventury a bilance anebo když majitel jejich ze své firmy jednotlivce utvořil firmu společenskou.

Ta okolnost, že takovéto nemovitosti zůstaly v knihách připsány společníkům osobně, jest při tom nerozhodnou.

3. Finanční úřady mají přísně nařízeno, aby těchto předpisů přesně dbaly a aby zejména při projednávání pozůstalosti některého společníka zkoumaly, byl-li již svého času zaplacen poplatek z práva užívacího nebo vlastnického, které bylo do společnosti vneseno.

Osnova zákona o zárukách veřejných notářů a o veřejnonotářských depositech byla zaslána notářské komoře pražské ministerstvem spravedlnosti pod čís. 3192/35-11 dne 19. ledna 1935 s pozváním na poradu o úpravě této osnovy již na den 24. ledna 1935. Poněvadž pro tak krátkou lhůtu nebylo možno ani osnovu pořádně prostudovati, nadto zjednati si vyjádření a zmocnění jednotlivých komor, a došlo pouze 5 výtisků osnovy, předána věc pracovní komisi, zvolené k tomu cíli na schůzi dne 2. I. 1935 (vicepres. Dr. Ponec, notář Brábek a kandidáti Dr. F. Janatka, jednatel Spolku notářů čsl. a V. Macas, starosta Spolku čsl. kand. notářství), kteráž věc společně s pres. Dr. Čulíkem zevrubně prostudovala a zaujala k ní jednotné stanovisko. Na poradě konané dne 24. I. 1935 v ministerstvu spravedlnosti za předsednictví sekč. šéfa Dra Vosky a za přítomnosti zástupců ministerstev unifikací a financí, kteréž se z řad notářů a kandidátů zúčastnili pres. Dr. Čulík, vicepres. Dr. Ponec, Dr. F. Janatka a V. Macas, prohlásil pres. Dr. Čulík hned na počátku jednání, že přítomní notáři a kandidáti nejsou svými komorami a spolky k jednání zmocněni a že připomínky, které na této poradě jimi přednášeny budou, mají za účel ministerstvo pouze informovati tak, aby osnova, jež po tomto jednání bude vypracována, mohla býti předmětem jednání na schůzích, které k tomu cíli jednotlivé komory svolají. Stejné prohlášení opětoval vicepres. Dr. Ponec před pokračováním porad dne 6. II. 1935. Vzato na vědomí, že jde zatím jen o nástin osnovy a informativní předporadu, a že vlastní osnova bude teprve vypracována a rozeslána všem notářským komorám.

Pro případ námitek se strany kterékoliv komory bude pak ustanovena společná anketa, k níž delegáti komor budou pozváni. Tak probrány prvé tři články, zbývající část pak prodiskutována dne 6. února 1935.

V dalším zmiňujeme se stručně o materielním obsahu osnovy, jež je rozčleněna v pět článků, a to již o nynějším stavu podle výsledku zmíněných předporad:

Čl. I. (§§ 1—3) jedná o zárukách veřejných notářů, a recipuje z osnovy not. řádu ustanovení o všeobecném zvýšení notářských kaucí na jednotnou výši 50.000 Kč. Složení kauce může býti nahrazeno pojištěním proti zákonné odpovědnosti v téže výši. Nové zde jest, že objektivní rozsah ručení je rozšířen, neboť kauce mají částečně ručiti i za náhradu škod, způsobených při správě deposit trestným činem některého notáře (v. kolektivní ručení v čl. IV.).

Čl. II. (§§ 4—9) jedná o úschově cenných hodnot, a vyslovuje tyto zásady:

1. notář jako soudní komisař nesmí u sebe v úschově ponechávati žádných hodnot, nýbrž musí je uložiti u zákonných míst schovacích,

2. každé depositum musí býti zapsáno do úřední knihy úschov, odevzdávající musí obdržeti stvrzenku,

3. hodnoty, které nemají nebo nemohou býti vydány do 3 dnů, musí býti uloženy u peněžního ústavu, jenž deponenta či jeho zmocněnce ihned uvědomí o každé notářově disposici depositem; zavádí se tedy stálá kontrola osudu deposita stranami samotnými. Podrobné předpisy budou vydány vládním nařízením, a pro každé porušení jich je stanovena přísná trestní sankce.

Čl. III. (§ 10) zaváadí podpůrné ručení blízkých osob notářových (§ 5, odst. 1 odpůrč. řádu) veškerým jměním, o němž neprokáží, že ho nabyly jinak než od notáře, jakož i jiných osob, které nabyly jmění bezplatně od notáře, pokud nejde v obou případech o splnění zákonného závazku ani o obvyklé příležitostné dary přiměřené výše.

Čl. IV. (§§ 11—18), nadepsaný »o záručním fondu za deposita«, obsahuje ustanovení o kolektivním ručení notářů za defraudace, resp. za každou škodu, způsobenou při správě depositu trestným činem veř. notáře (původně požadováno ručení za každou, i náhodnou (!) ztrátu deposita). Záruční fond má býti pouze jeden pro celou republiku ve výši ⅓ úhrnu všech notářských kaucí, tedy cca 8,000.000 Kč (pův. požadována výše cca 24,000.000 Kč), a spravovati jej má 5členný správní sbor se sídlem v Brně. Přispívati do fondu budou všichni notáři jakož i náměstci uprázdněných míst, notáři buď stejným příspěvkem nebo odstupňovaným podle základu všeobecné daně výdělkové; zmenší-li se jmění fondu, nutno jej obdobným způsobem doplniti na povinnou výši. Tento fond ručí podpůrně, když nestačí na úhradu škody ani jmění notářovo, ani jmění, kterým ručí osoby uvedené v § 10; je samostatnou právnickou osobou, je oprávněn odporovati právním jednáním notáře i ručících osob (§ 10) podle odpůrčího řádu a má vůči všem těmto osobám postih na náhradu vyplacených částek. Ručení fondu jakož i osob uvedených v § 10 je vyloučeno, jestliže ten, kdo svěřil veřejnému notáři depositum nebo nakládání s ním, hrubou nedbalostí zpronevěru umožnil, nebo jde-li o zpronevěru takových hodnot, které strana veř. notáři svěřila, aby unikla právním závazkům, které má ať podle veřejného, ať podle soukromého práva (§ 10, odst. 2 a § 18). Pokud fond neklesne pod povinnou výši, budou z něho bývalým notářům nebo jejich dědicům na žádost vráceny splacené příspěvky; úroky v tomto případě mohou býti správním výborem upotřebeny na dotace fondů pro vdovy a sirotky. Kromě toho jest zde celá řada ustanovení formálního rázu o jednání a usnášení se správ. sboru, uložení jmění fondu, jeho správě, dohledu naň a pod. Všechna ustanovení tohoto článku IV. budou suspendována, jestliže se všichni veřejní notáři pojistí proti škodám, k jichž zajištění je záruční fond určen; takové pojišťovací smlouvy vyžadují ovšem předběžného schválení ministra spravedlnosti.

Čl. V. (§§ 19—23) obsahuje ustanovení společná a závěrečná (lépe přechodná), z nichž nejzávažnější jsou tato: Dosavadní záruky mají býti doplněny (resp. nahrazeny pojištěním) do 6 měsíců od účinnosti tohoto zákona; lhůtu tuto může min. spravedlnosti prodloužiti z důležitých důvodů do tří let. Zpětná účinnost se zavádí nejen pro deposita, převzatá před účinností tohoto zákona, nýbrž i na náhradu všech defraudací do účinnosti tohoto zákona neuhrazených!

Proti celému článku IV. a zejména proti jeho zpětné účinnosti dle článku V. zaujali všichni přítomní notáři i kandidáti rozhodně odmítavé stanovisko, poněvadž ustanovení ta jsou nejvýš nespravedlivá, rozšiřují vinu jednotlivcovu na celý stav, a ukládajíce náhradu škody všem nevinným a poctivým kolegům zpronevěřilého notáře znamenají v podstatě násilnou expropriaci jejich jmění a těžký zásah do nabytých práv. Není tu opravdu žádné příčinné souvislosti mezi vinou a trestem, nejde ani o culpu in eligendo, vždyť na ustanovení onoho defraudanta neměli žádného vlivu! Kolektivní ručení se může vztahovati jen na škody nezaviněné nebo způsobené opomenutím náležité péče; ukládati však autoritativně stejné ručení i za delikty kommissivní zdá se nám považlivým justičním omylem, protože toto přesouvání odpovědnosti za zločin jednotlivcův bude u nespravedlivě poškozených buditi pocit křivdy, utrpěného násilí, a ubíjeti vědomí spravedlnosti a mravnosti, čili působiti zlo, které plodí a bude plodit zase jen zlo. U slabších charakterů bude míti za následek též oslabení vědomí vlastní zodpovědnosti; máme smutné zkušenosti, jak se vyplatila šlechetnost notářů, kteří sami dobrovolně uhradili defraudaci Kučerovu: v krátké době necelých dvou let se vyskytli již dva následovníci, kteří na projevenou kolegiální solidaritu hřeší.

Proti této argumentaci namítl referent, min. rada Mrština, že zde v prvé řadě rozhoduje zájem občanstva, které musí býti proti podobným škodám chráněno, dále že tímto zajištěním bude opět posílena a upevněna otřesená důvěra ve stav notářský, a konečně že jde v podstatě o stejná ustanovení, jaká byla již přijata všemi komorami na anketě konané dne 5. dubna 1934.

K posléze uvedené námitce dlužno však konstatovati, že tehdy se jednalo o zřízení záručních fondů v rámci celého

nového notářského řádu, který nám poskytoval určité rozšíření a upevnění našich práv (na př. určitější a širší vymezení právních jednání, jež vyžadují k platnosti své formy notářského spisu, a nemožnost nahraditi tuto formu pouhou solennisací, rozšíření vykonatelnosti dle §u 3 na každou soukromoprávní povinnost, rozšíření činnosti osvědčovací, zásadní přikazování všech pozůstalostí notářům a p., dále ulehčení úřadování zavedením stálých substitutů a zástupců dle § 130 (144), lepší ochranu proti pokoutníkům, atd.

Samozřejmě nechceme dopustiti, aby občanstvo doznalo v podobných případech škody, máme však za vhodnější, aby její náhrada byla především přesunuta i na postižené místo notářské, kteréž by až do úhrady škody bylo spravováno substitutem na účet sanace; tento způsob se též prakticky nejlépe osvědčil.

Avšak ukládati všem notářům takové další — a možná opětovné — povinnosti, ve'mi tíživé zvláště v nynější všeobecné kris', kdy tolik pociťujeme nedostatečnou vybavenost notářství proti intensivní konkurenci jiných stavů i proti pokoutníkům, a neposkytnouti jim současně úměrné rozšíření a upevnění práv, zajištění agendy a tím i pevného zdroje příjmů, ze kterého by toto zvýšené břímě mohli unésti, považujeme pro celý náš stav za velmi nespravedlivé.

Notářská komora v Praze rozeslala v lednu t. r. všem notářům a kandidátům notářství, jakož i všem ostatním komorám oběžník o nově zahájené akci pro samostatné sociální pojištění notářů a kandidátů notářství, jakož i dotazníky k sebrání přesných statistických dat, na jichž základě pojistní matematikové propočítají výši prémií i požitků. O nezbytnosti tohoto pojištění není jistě pochybností; nutno však též jednati rychle, abychom nebyli pojati do všeobecného pojištění osob samostatně hospodařících, o jehož brzkém uvedení v život se právě uvažuje, a z něhož bychom pak jako »dobrá risika« stěží byli vyňati.

Kromě toho rozes'ala táž komora svým členům dotazníky ve věci zamýšleného hromadného pojištění notářů proti zákonné odpovědnosti z úřadování. Podnět k této akci dalo jednání o osnově zákona o zvýšení notářských kaucí, o kterém referujeme výše, a vzorem je nám hromadné pojištění členů Svazu čsl. soudců. Poněvadž při kolektivním pojištění můžeme získati pro všecky členy daleko nižší prémie, než jaké platí při pojištění individuelním, upozorňujeme důrazně též na tuto akci. Čím větší bude počet pojištěnců, tím větších výhod budou všichni pojištění účastni.

Apelujeme proto na všecky kolegy, aby obojí dotazníky ve vlastním zájmu co nejpřesněji vyplnili a svým komorám brzy zaslali.

Týdeník »Prager Börsen Courier«, rozšířený zvláště v kruzích obchodních a průmyslových, přinesl v č. 603, 604 a 606 obšírné a výstižné pojednání o poplatkových úlevách na případ smrti z pera našeho častého přispivatele, kol. Dra Otakara Hanny, kandidáta notářství v Praze. Jmenovaný kolega propaguje v tomto časopise též co nejčastější používání vykonatelného notářského spisu, což zejména při nynějším přetížení soudů a zdlouhavém vyřizování sporů má veliký význam. Tato tichá práce je pro náš stav velmi účinná a doporučujeme proto, aby i jiní kolegové příkladu tohoto následovali a občanstvo obdobně informovali nejen v časopisech právnických a hospodářských, nýbrž i v odborných rubrikách denních listů a v listech krajinských.

POZVÁNÍ

ke schůzi odboru »PRAHA«, Spolku notářů čsl.,

která konati se bude

dne 23. února 1935

o 7. hodině večerní v restauraci »U Bumbrlíčka« v Praze I., Národní tř. č. 9 (I. posch.).

*

Na programu přednáška JUDra Aloise Žofky na thema: »O zástavním právu smluvním k věcem movitým.«

*

V Praze, v únoru 1935.

Za

Spolek čsl. notářů odbor »Praha«:

JUDr. Anděla Kozáková, t. č. jednatelka.

JUDr. Václav Černý, t. č. předseda.

Knihy redakci zaslané.

Jarní program nakladatelství »ORBIS«. Nakladatelství »Orbis« vydá na jaře 1935 nové vydání úspěšné knihy Paul de Kruifa: Lovci Mikrobů. Vyjde také druhé vydání Kruifových Bojovníků se smrtí; prvé vydání bylo rozebráno během několika měsíců. Obě knihy vyjdou ve sbírce Knihy osudů a práce. — V Politické knihovně vyjde práce R. Procházky: Likvidace války 1919 a dílo J. Derera: Československá otázka. — Ve sbírce cestopisů V Evropě a za oceánem vyjdou vzpomínky právě vzpomínaného Dr. Alberta Schweitzera: Lékařem v pralese. — Co jsem zažil v Lambarene. — V Průvodcích vyjde již 3. vydání Průvodce po Československé republice, díl I.: Země česká a moravsko-slezská a připravuje se vydání I. části velikého Horolezeckého průvodce po Vysokých Tatrách od Dr. J. Gellnera a Dr. F. V. Kroutila. — V Perspektivách vyjde Lidoznalství od Dr. Alfr. Adlera. — Ve sbírce rozprav o umění Ars Henri Bremondova Čistá poesie, s předmluvou F. X. Šaldy a Přednášky linguistického kroužku. — V knihovničce svěžího humoru Veselá mysl vyjde již 3. vydání I. svazku Bafa zblízka, pak nové svazečky anekdot: Alfr. Fuchs, Okolo Katedrál, Skotské anekdoty a Válečné anekdoty, sebrané J. Hajšmanem. — Společně s Mánesem budou vydávány sešity stručných monografií Moderní umění domácí a cizí. Prvé obsáhnou Špálu, Picassa, Van Gogha, Muncha a j. — Z praktických příruček vyjde: Ing. Vl. Lenc, Plyn v domácnosti, ing. Fr. Pergler, Elektřina v domácnosti. — V knihovně Národnostních otázek: Auerhan, Československé zahraniční menšiny. — Z německých publikací vyjde překlad sborníku statí uspořádaného Dr. K. Weignerem: Rovnocennost evropských plemen. Připravuje se i francouzské vydání tohoto spisu, věnovaného jedné z nejožehavějších otázek v Evropě. Německy vyjde dále Příhodova Globální metoda, K. Kautský-F. Engels-Briefe. A. Pedrazzi: Prag, Dr. Gerh. Schacher: Mitteleuropa und die westliche welt. Dnem 1. ledna 1935 převzalo nakladatelství »Orbis« do generální komise veškeré publikace České akademie věd a umění.

Doc. Dr. Karel Gerlich: Skutkové zjištění a právní posouzení v řízení soudním. Studie k revisnímu a zrušovacímu řízení před nejvyšším soudem. — Sbírka spisů právnických a národohospodářských, sv. LXXIII. Vydal »Orbis« (Praha XII.) Kč 25.—.

Spis přináší řešení stěžejní otázky civilního a trestního řízení soudního, totiž rozlišení skutkového základu od právního jeho posouzení v soudním procesu vůbec. Autor podává nejprve v obecné části teoretické vymezení skutkových a právních otázek v soudním procesu. Vychází ze základní konstrukce ryzí nauky právní (teorie normativní). Přistupuje pak k výkladům o právní normě a právním předpisu, konkretisaci právní normy, skutkové podstatě a skutkovém zjištění, interpretaci a výkladu zákona, skutkových a právních závěrech, aplikaci a jejím poměru k interpretaci, konkretisaci a subsumpci. Na to podává kritiku obšírné literatury v této otázce a zdůrazňuje společnou formulaci civilního a trestního procesu. Široký pojem právního řízení mu umožňuje sledovati danou otázku též v řízení správním. V závěru zdůrazňuje tři nejdůležitější stránky soudního procesu: skutkové zjištění, interpretaci a aplikaci.

Poznatků získaných teoretickým řešením v části prvé pak používá autor ve zvláštní části k osvětlení některých případů skutkových a právních otázek v civilním řízení dovolacím a v trestním řízení zrušovacím. — Hluboce založený teoretický výklad spisu doplněný řešením řady praktických otázek, probírající také judikaturu, poslouží jistě širokým kruhům právnickým jak svou částí teoretickou, tak i praktickou, neboť problém zde řešený je základní otázkou každého dovolání a každé zmateční stížnosti, podaných k nejvyššímu soudu. — Zevrubný obsah, uvádějící heslovitě všechny otázky poslouží znamenitě dobré orientaci a usnadňuje rychlé vyhledání potřebného řešení.

Nástin československého práva finančního. (Sbírka spisů právnických a národohospodářských, Orbis 1934, str. 138, cena Kč 30.—.) Napsal Dr. V. Vybral. Tato práce podává poprvé stručný přehled celého našeho platného práva finančního vědeckou metodou. Obsah je shrnut do 4 rozsáhlých kapitol probírajících postupně ústavní, správní a trestní právo finanční kromě úvodu pojednávajícího o vědě práva finančního a o poměru jejím k finanční správě. V prvé kapitole je pojednáno